

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

Megjelenik havonta kétszer,
minden hó 5-én és 20-án

Előfizetési ár:

Egész évre 60.- K

Fél évre 30.- K

Negyedévre 15.- K

Alapította **IHÁSZ GYÖRGY** 1884-ben

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. Baross-u. 75.

Kéziratok, előfizetések és egyéb
küldemények ide intézendők.

Kiadóhivatali órák: délelőtt 9-2-ig.

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY

TARTALOM.

Beköszöntő, írta: Szöllősy Tivadár.

**Beszélgetés az amerikai misszió
egy tagjával.**

Látogatás az O. K. Á. B.-nál.

Drágák-e a kávéházak?

A borfejtésről.

Az új borárok.

A szakács mesterségről.

Rendeletek.

Hirek.

F. Kiss Lajos †

A borárok alakulása a világpiacon.

A borárok Ausztriában és Csehországban.

Jogi rovat.

Érvényesíthetők-e a sörgyárak szerződésai?

Szépirodalmi rész.

BUDAPESTI ÉLELMEZÉSI R-T. bor-osztálya

termelő - állomáso-
kon és kőbányai
pincéjében levő

borait

ajánlja mindenkori
napi áron.

Házhoz is szállít:

Városi iroda:

Budapest, VIII., Baross-utca 75. szám

Ingtalan-, üzletértékesítő
pénzfolyósító és
Export-import
részvénytársaság

B U D A P E S T
VI., Teréz-körut 3. III. em. 3.

SEITZ-féle borszűrőt

megvételre keresünk
Budapesti Élelmezési
részv.-társ. bor-osztálya:
Budapest, Baross-utca 75.

VENDÉGLŐ SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ

és hasonló szakmabeli üzletek
adás-vételét
a leggyorsabban
elintézi:

Gross Ödön

Budapest, VII. ker. Rákzi-ut 20. szám

Ha eladó vendéglője,
szállodája, vagy kávéháza
van, vagy ha venni
óhajt, **hirdesse** ezt a
Vendéglősök
Lapjában!

Ungar Mór

közvetítő irodája ::
Budapest, VIII. József-körut 11

Telefon : József 26-32.

Kávéházi, szállodai és ezen
szakmabeli üzletek adás-vételét
a leggyorsabban elintézi.

Bevezetett
hirdetési ügynököt
keresünk

Jelentkezni lehet
a délelőtti órákban lapunk kiadóhivatalában

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

BEKÖSZÖNTŐ.

Most, amikor a „VENDÉGLŐSÖK LAPJÁ”-nak vezetését átvettem, kötelességemnek érzem legalább néhány szóval utnak bocsátani az első számot. Néhány szóval, amely nem akar programm lenni, már csak azért sem, mert hiszen tudjuk jól, hogy programmot rendesen csak azért adnak, hogy azt később ne tartsák be. Ebben a néhány szóban mindössze a lap célját akarom nagy vonásokban feltüntetni és ígéretet tenni, amely ígéret betartását legszentebb feladatomnak fogom tekinteni.

Azt hiszem, nevem eléggé ismert a vendéglősök között, hogy ne kelljen bemutatkoznom — és így egyenest ígéretemre térhetek. Ismerem a vendéglős szakma minden csinját-binját, tudom mi fáj legjobban és igyekezem is e fájdalmakat — ha megszüntetni egyszerre nem is áll módomban — legalább enyhíteni. Elsősorban a tisztességtelen és a vendéglős szakmára oly káros kartellek elleni harcot tartom főfeladatomnak és ígérem, hogy ezeket a kartelleket rövidesen felrobbantom.

Tudjuk jól, hogy küzdelmünk nehéz lesz, a hatalmas tőke kétségkívül felveszi ellenünk az élet-halál harcot — hiszen létéről van szó — megpróbál majd minden eszközzel elnémitani, először csak pénzzel, később erőszakkal; nem fog eszközt, alkalmat kihasználatlanul hagyni megfojtásunkra, de mi is résen leszünk! Tudom, hogy milyen nagy hatalmat képvisel a sajtó, tudom, hogy milyen ereje van a tollnak és ezt az erőt, hatalmat fel is fogom teljes mértékben használni harcomban.

Célomat természetesen egymagam nem érhetném el és ezért tisztelt olvasóinkhoz fordulok, hogy küzdelmemben támogassanak, hiszen saját létkérdésükért folyik a harc s így ha minket támogatnak, ők is tevékeny harcosai lesznek ügyüknek, mely ígérem, hogy diadalra fog jutni e támogatással!

Az egyik napilap első számában zászlajára írta a becsületességet, mert ez üzletnek is jó, lévén ebben kicsiny a konkurrencia. Ez lesz a mi törekvésünk is.

Szóllósy Tivadar.

Beszélgetés az amerikai misszió egy tagjával.

Amerikai vélemény a magyar viszonyokról.

A napokban alkalmam nyílt beszélgetést folytatnom várbeli lakásán az amerikai katonai misszió egyik előkelő tagjával, ki igen szívesen nyilatkozott a budapesti vendéglői tapasztalatairól, csak arra kért meg, hogy nevét ne említssem meg. Az amerikai tiszt beszélgetése során igen hízegően nyilatkozott a budapesti viszonyokról, de hadd szóljon ő maga tapasztalatairól:

— Remélem, nem várja tőlem városuk közhelyszerű dicséretét, amivel minden idegen kezdi beszélgetését, ön ismeri jól nézeteimet e tekintetben, tudja, hogy én Budapestet a világ egyik legszebb fekvésű városának tartom, melynek az utolsó négy évtizedben való rohamos fejlődése még odaát minálunk, »a korlátlan lehetőségek hazájában« is párját ritkítja, tudja, hogy mennyire megszerettem fővárosukat ittartózkodásom alatt, hallotta már bizonytalansággal tőlem, hogy mennyire sajnálom azokért a károkkért és rombolásokért, miket ez az új keleti pestis, az orosz bolsevizmus okozott, hogy mennyire örülök, hogy végre a békés konszolidáció munkája kezdődik. Én a vitéz magyar népnek, mely ezer évig védte Európát a Kelet hordáitól, nagy tisztelője vagyok, s így tiszta szivemből kívánom országuk boldogulását, melyben számíthatnak az amerikai közvélemény támogatására is.

— Mielőtt szigorúan vett tárgyunkra térnék, engedje meg, hogy csodálkozásomat fejezzem ki a hihetetlen olcsóság felett, melyhez hasonlót, azt hiszem, az egész világon hiába keresnék. Ez talán önnek az első pillanatban furcsának tetszhetik — hiszem, az egész világon hiába keresnék. Ez talán miatt panaszkodik — azonban, ha a gondolatmenetemet követi, ön is rájön majd arra, hogy Budapest a világ legolcsóbb városa és hogy csak a rossz valutáris viszonyok — amik természetes folyományai a veszített háborúnak — tüntetik fel a helyzetet olyan rossznak. Előre kell itt bocsátanom, hogy minálunk is — de még fokozottabb mértékben másutt — megdrágult minden a háború alatt, úgy hogy körülbelül a duplájába kerül most minden a háború előtti árának, ami azonban nem érezhető, miután a fizetéseket is evvel arányosan emeltük, úgy hogy a különbséget kiegyenlítettük. Ezek után vegyük, uram, az önök árait például a következőket:

1 kg. vaj ára 140 K, mostani valutában 1 dollár 20 cent = béke valutában 6 K;
 1 kg. hus ára kb. 50 K, mostani valutában 40 cent = béke valutában 2 K;
 100 drb tojás 500 K, mostani valutában 40 dollár 10 cent = béke valutában 20 K 50 f;
 1 drb húsétel ára kb. 24 K, mostani valutában 20 cent = béke valutában 1 K;
 1 liter bor ára 24 K, mostani valutában 20 cent = béke valutában 1 K stb.

Ezek után, azt hiszem, világos, hogy miért tartom én Budapestet a világ legolcsóbb városának, hiszen önöknél még mindig a békebeli árak vannak, holott ezek a dolgok minálunk most épen kétszerannyiba kerülnek. Természetesen ezzel szemben a fizetéseket igen alacsonyakként tartom, mert például 1200 koronát véve alapul, 10 dollárt, vagyis békebeli 50 koronát kapok, ami minálunk a tisztviselő körülbelül egy napi fizetését teszi ki. De ezek csak a standard élelmickek árai, ha azonban tovább megyünk, még kirívóbb példákat fogunk találni. Így, ha elmegyek kitűnő Operájukba, a legdrágább jegy ára 40 K = 30 cent, vagyis békevalutában egy korona ötven fillér. Azt hiszem, ennél olcsóbb színháza a világnak nincsen, hiszen ugyanazon jegyért nálunk New-Yorkban legalább három dollárt, vagyis a tízszeres árat kellene fizetnünk. Még kiáltóbb példa a pezsgő ára.

— Budapestén egy üveg francia pezsgőért kb. százhatvan koronát, vagyis egy és egy negyed dollárt fizetek, s így előáll az a lehetetlen dolog, hogy a háború, a hosszú blokád és az általános pezsgőhiány dacára, az eddig csak csempészett — tehát már csak e réven is megdrágult — francia pezsgő békevalutában hat korona ötven fillér, tehát olcsóbb, mint volt békében és olcsóbb, mint magában Franciaországban, hol most két dollárnál kezdődnek csak az árak.

— Nem szabad haragudnia e hosszú kitérésért, de épen ezekből következik, hogy valahányszor szidni hallom a magyar uraktól a vendéglőket drágaságuk miatt, azokat védelmembe veszem, hiszen hihetetlen olcsók azok, csak önöknél a fizetések igen alacsonyak, uram. Mit mondjak a vendéglőről speciell, hiszen én legteljebb csak mint publikum nyilatkozhatnék e tárgyról, az igaz, hogy akkor csak a legnagyobb elragadtatással szólhatnék, miután olyan tiszta, rendez vendéglőket, mint Budapestén, bizonyosan találhatok hazémában is, azok felvehetnék a versenyt talán jóság tekintetében is, de hiányzik minálunk épen az, ami annyira megkedveltette velem a ma-

gyai vendéglőket: a háziasság és a barátságosság. Egy magyar ismerősöm lefordította nekem szóról-szóra angolra a vendégfogadó szót és ez fejezi ki legjobban az én véleményemet is a magyar vendéglőről: itt vendégeket fogadnak, még pedig a nálunk is híres magyar vendégszeretettel, nem pedig csak a kereslet egyszerű kielégítését látják el.

— Még csak azt írja meg olvasóimnak, hogy Magyarországnak nem kell félnie a jövőtől, mert ha sikerül a valutájukat felemelni a békenivóra, maguk lesznek a világ abszolút véve is legolcsóbb állama, így kivitelük fel fog lendülni egyszerre, hogy pedig akkor alaposan résztvesznek a világkereskedelemben, csak önökön áll!

Ezekkel a szavakkal fejezte be az érdekes beszélgetést az amerikai tiszt, melyhez nekünk is lenne néhány szavunk, valutánk rossz állását illetőleg. Nyilatkozatában ugyanis a veszített háborúnak tulajdonítja valutánk romlását amerikai barátunk, ő természetesen, mint idegen, nem ismerheti a mi viszonyainkat teljesen, de a mi nézetünk e tárgyról más. Ugyanis a francia pezsgő példáját véve, azt nem fogadhatjuk el a maga egész abszurd mivoltában, itt alaposabban kell eljárunk, s ekkor rá fogunk jönni, hogy lelketlen spekulánsok szorítják le valutánk értékét, hogy a devizaközpont, ennek alapján számítva — habár jegyzései a mindennapi hiteles árfolyamot jelzik — hamisan számol és hogy koronánknak belső értéke nagyobb a valóságban, mint ahogy azt jegyzik. Nem akarunk a kormánynak pénzügyi tanácsokat adni, — hiszen ez nem is lehet célunk — de nézetünk szerint kis eszközökkel és kis áldozatokkal nem is remélt jó eredményeket érhetnénk el. Csak a csehektől kellene példát vennünk, kik a fő valuta-kereskedelmi gócpontokban — mint Zürich, Amsterdam, Páris — állandó megbizottakat tartanak, kik az esetben, ha nagyobb sokol kínálat van, a felesleget felveszik és így megakadályozzák hazájuk valutájának zuhanását, illetve elősegítik annak emelkedését.

Látogatás az O. K. Á. B.-nál.

Beszélgetés dr. Bollemann Ernővel.

Nem lesz új vendéglői maximálás.

Szükségesnek látjuk olvasóinkat az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság szándékairól, intencióiról mindenkor tájékoztatni, így minden lapszámunk megjelenése előtt fel fogjuk keresni az O. K. Á. B. illetékes osztályát, hogy a legujabbakról hasábjainkon beszámolhassunk. Munkatársunkat dr. Degré Miklós elnök távollétében dr. Bollemann Ernő törvényszéki bíró, az ipari szakosztály, így a vendéglősszakma ügyeinek is vezetője, fogadta lekötelező szíveséggel, ki az első látogatás alkalmából volt szíves az O. K. Á. B. terveiről nagy vonalakban a következőképp nyilatkozni:

— Az Árvizsgáló Bizottság a vendéglői árak fix megállapítását — vagyis maximálását — lehetetlennek tartja már csak fizikailag is, hiszen a piaci árak — melyek a kalkuláció alapját kell hogy képezzék — óráról-órára változnak, már pedig napról-napra maximálni az árakat nem lehet. Így tehát eltekintettünk attól annál is inkább, mert arányosan a pénz fogyásával növekedik e téren is a konkurrencia, úgy hogy közeledünk lassanként a szabad kereskedelem felé, aminek elérése főcélunk.

— A mostani maximális vendéglői árakat — melyek mindössze is a leves és főzelék árát fixirozzák — azért tartjuk szükségeseknek, hogy a kisebb fizetési képességű osztályoknak is biztosíthassunk egy minimális étlapot és ezt biztosítottak is látjuk a leves és főzelék árának megállapításával. Hogy legalább két főzelék kiszolgáltatását követeljük, az szintén nem jelent külön megterhelést a vendéglősöknek, mert azelőtt is többféle kísérőételt szoktak adni a husételekhez.

— A vendéglősök és a publikum közös érdekét tartottuk szem előtt, mikor a tésztaeműek árát nem maximáltuk, miután a mai magas lisztárak mellett a kisfizetésű közönség az ezek alapján kalkulált árakat nem tudná megfizetni; ha pedig a maximális lisztárak alapján állapítanánk meg a maximális árát a tésztaeműeknek, úgy a vendéglősöknek kellene ráfizetniök.

— A leves és főzelék maximálásával szemben a többi árak szabadak, természetesen csak egy bizonyos határig, a kirívó eseteket szemmel tartjuk és azt hiszem, fölösleges külön hangsúlyoznom, szigorúan büntetjük is.

— Kötelességem kijelenteni, hogy feljelentések

**Első Kőbányai Pezsgőipar és
Borkereskedelmi Társaság**

BUDAPEST X.
Telefon: József 59—03

**Kiváló minőségű
hordó- és palackborait ajánlja**

mostanában vendéglősök ellen alig érkezik, aminek okát főként abban látom, hogy nagy konkurenciát jelentenek a vendéglői iparjogosultsággal bíró kávéházak, hol például a főzések feltétel sokkal nagyobb arányokban fogynak, mint a vendéglőkben. Ezekbe a kávéházakba nagyobb számú publikum jár, mint a vendéglőkbe, mert ezek nem kimondottan csak étkezési célokat szolgálnak, ezekbe már délután be lehet ülni, újságot olvasni, ami ma már sok és drága újság mellett szintén jelentős megtakarítást jelent.

— Mi tudatában vagyunk nagyon is annak, hogy mit jelentenek a kávéházak a vendéglősiparra, a mai nehéz viszonyok között azonban a kávéházakat a meleg étel kiszolgáltatástól eltiltani a publikumra való tekintettel, nem lehet, ez nem is az O. K. Á. B. feladata lenne, azonfelül új engedélyek kiadása most ugyis szünetel. Mi is tekintettel voltunk azonban a vendéglősökre, mikor a kávéházakat egy osztállyal lejjebb soroltuk, vagyis részükre egy fokkal olcsóbb árakat állapítottunk meg, mint a vendéglőknek, azonfelül a hét végén* tartandó ülésünkön minden kávéházi árat — tehát azt is, ami a vendéglőkben szabad kereskedelem tárgyát képezi — maximálni fogunk. Főleg a vendéglősök rezszi költségeinek nagymérvű emelkedése indított erre az elhatározásra, miután mi a lehetőség szerint ki akarjuk egyenliteni a kávéházaknak a vendéglőkkel szemben való előnyét. Még azt kívánom megjegyezni, hogy a borral való rendszer ismét életbelépett és mi kalkulációinkat ennek figyelembevételével készítettük.

Bollemann doktor nyilatkozatából láthatják olvasóink, hogy az O. K. Á. B. mégse az a mumus, aminek sokan szeretnék mondani, látjuk, hogy a maximálást ők maguk sem helyeslik, azt, mint a háborús gazdálkodás egy — sajnos túl sokáig — visszamaradt csökevényének tekintik, melyhez csak a kényszer folytán fordulnak, látjuk, hogy az ő céljuk is a kereskedelem felszabadításával a verseny újra megindítása, melynek mielőbb való bekövetkezését egykép kívánja mivelünk.

*) Cikkünk nov. 5-én íródott. Szerk.

Lapunk hirdetési árai a következők:

Egy egész oldal	480.— K
Fél oldal	260.— K
Egy negyed	150.— K
Egy nyolcad	80.— K

A vendéglő és kávéházvételekről.

Drágák-e a kávéházak?

A sörkartell átkos hatása a kávéházakra és vendéglőkre.

Beszélgetés legnagyobb közvetítőnkkel: Ungár Mónival.

Tudjuk, mily nagy érdeklődéssel bírnak olvasóinkra nézve, hogy mindenkor tájékozva legyenek a kávéház és vendéglő adás-vételéről, felkerestük tehát Józsefköruti gyöngyöri lakásán Ungár Mór, az adás-vételi ügynökök nesztorát, a közkedvelt Móni bácsit, ki nek a nagyobb és jobb üzletek eladásának háromnegyed része megy át a kezén, hogy tőle, a legkompetensebb forrásból tudjuk meg, mi újság van e téren. Ungár Móni olvasóink részére a következőket mondotta:

— Elsősorban az ellen az általános vélemény ellen kell szólanom, hogy a kávéházak drágák lennének, miután ez nem áll sehogysem. Nem akarom a pénz abszolút elértéktelenedését felhozni most — mert hisz akkor a kávéházak és vendéglők egyenesen nevéstégesen olcsók lennének — de csináljunk csak egy kis egyszerű számadást. Ha alapul az ezerkilencszáztizenegyes békeévet vesszük és evvel az idei évet összehasonlítjuk, úgy rá kell jönnünk, hogy most a kávéházak és vendéglők még a féláron alul is kaphatók, mint békében — természetesen ezt csak aránylagosan értve — miután egy kávéház, mely békében kétszáz ezer koronába került, nyolcszáz koronás losungokat csinált naponta, most ugyanaz a kávéház ugyan nyolcszáz ezer koronába kerül, de viszont hatezer koronás losungot hoz, ami hét és félszerese a békebelinek, elosztva ezt négygel — mivel most az ár négyeszeres — még mindig azt találjuk, hogy mástélszer nagyobb hasznot hoz, mint békében.

— A helyzet a vendéglőknél ugyanaz, mint a kávéházaknál, csak a számok változnak, de az arányok ugyanolyanok maradnak. A szállodáknál még sokkal jobb a helyzet, itt a jövedelem megtízszereződött, amellelt a kiadások sem emelkedtek, miután a bérletek többnyire hosszú lejáratúak lévén, azok a háború alatt sem drágultak.

— Örömmel állapítom meg, hogy míg a háború előtt a vendéglősök és kávéások el voltak adósodva és állandóan küzdeniök kellett a megélhetésért, most valamennyien adósságmentesek, nagy készletekkel rendelkeznek, sőt készpénzüik is van. Ebből is látható, hogy a vendéglős- és ká-

vésipar a háboruban milyen nagyszerűen megállotta a helyét, véleményem szerint azonban még sokkal nagyobb lendületet venne az ipar, ha az átkos sörkartell nem róna olyan nagy terhet a vendéglősökre és kávéásokra az ő vevővédelmével.

Hozzáfűzni valónk nincs is az érdekes interjúhoz, legfeljebb az utolsó passzusához, ami a sörkartellrel illeti, itt ugyanis találkozunk nagy céllal a sörkartell elleni küzdelemmel, hiszen annak követelése már annyira mennek, hogy sok vendéglős már teljesen beszüntette a sörkiszolgáltatást addig, míg új sörgyárat bírnak alapítani, vagy amíg vidékről megindul a sörfelhozatal. Egyébként most nem akarunk a sörkartellre bővebben kitérni, ez következő számunk feladata lesz.

A borfejtésről.

Vendéglősök figyelmébe!

Régi baj már nálunk, hogy sok termelő és vendéglős még mai napság sincs tisztában az újbor fejtésének fontossága és időpontjával. Igen gyakran előfordul, hogy fiatal bor, melynek természete már január—februárban megkívánja a lefejtést, még májusban, de talán még július vagy augusztusban is a seprőn fekszik. Ilyen hanyagság mellett nem csoda, ha a bor megromlik.

Az eddigi tapasztalat és megejtett tudományos kísérletek azt bizonyítják, hogy az a bor, amelyik időntul marad a seprőn, minőségéből és értékéből csak veszít. Okvetlen kívánatos tehát, hogy a rohamos erjedés betegeződéssel azt lefejtsük és a holt s felesleges seprőtől elkülönítsük; mert amíg az összes cukortartalom már amugyis majdnem alkohollá alakult át, a seprőnek vegyiműködése megszűntnek tekinthető, a benne levő élesztősejtek elhalnak s bizonyos mikroorganizmusok behatása folytán lassu feloszlásnak indulnak, az így keletkező rothadó anyagok a borban maradványok, igen veszedelmes természetűek és annak minőségét nagyon hátrányosan befolyásolják. Ezenfelül ezen rothadási produktumok valóságos fészkei a borbetegségeket előidéző górcsöves bakteriumoknak. Ezek okozói a kellemetlen seprőíznek s ebből ered a bor gyakori törése. Ettől származik a megfeketedés, sőt az ecetesedés és virágosodás okai is erre vezethetők vissza.

A rohamos erjedés legtökéletesebb befejezése után a borban még rendszeren visszamarad egy bizonyos mennyiségű cukor, ami az ugynevezett utóerjedést idézi elő s hogy ezen cukortartalom mi-

előbb felemészthető, a lefejtést meg kell ismételnünk, ami által a borban még meglevő élesztősejtek is újbóli működésre lényyszerítetnek. A fiatal bornak a rohamos erjedés után sok a szénsavtartalma, ami a bort nagyon akadályozza abban, hogy a megéréséhez szükséges élenymennyiséget felvegye, illetőleg annak kiépülhetését lehetővé tegye.

A bor lefejtésével tehát a következő fontos célokat érjük el:

1. A bort elkülönítjük romlékony, holt seprőtől.
2. A második utóerjedés által elősegítjük a hátralékos cukor átváltozását alkohollá, amit ismételt lefejtés szokott megelőzni.
3. Megszabadjítjuk a bort fölösleges szénsavtartalmától s előmozdítja ezáltal annak gyorsabb fejlődését.

Mikor célszerű és szükséges a bort lefejtetni? Erre a kérdésre az alábbiakban próbálunk megfelelni:

Normális, jól kiforrott és egészséges szőlőből préselt borokat akkor fejtünk le először, ha azok tisztulni kezdenek, ami január végéig rendes körülmények között be szokott következni, a lefejtés ilyenkor úgy eszközlendő, hogy az újbor minél jobban érintkezzék a tiszta levegővel, mert így a fehérnye anyagok is könnyen kiválnak (koagulálnak) s a bor tartósabb, ellentállóbb természetű lesz; azaz, ha a szabad levegővel jön érintkezésbe, tiszta színét nem veszti el, nem lesz zavaros, ugyanakkor kiválik belőle a betegség baktériáinak tápláló fészke és a szellőztetés következtében szénsavtartalma is csökken.

Ha a bor lágy természetű — azaz borsavban szegény — akkor már december közepén hozzáfoghatunk a lefejtéshez, mert a seprőn való fekvés a bort csak méginkább gyengíti, ugyan csak úgy cselekszünk a rothadt, penészes és peronosporált szőlőmácsból készült borokkal is, de az idegeneket már novemberben, vagyis amint tisztulni kezdenek, elválasztjuk a seprőtől. Savanyu vagy sok cukrot tartalmazó borokat, melyek a rohamos erjedésen csak lassan esnek át, ráértünk márciusban és áprilisban lefejtetni. Ezeket nem szabad egyrészt erjedésükben idő előtt megbolygatni, másrészt pedig nem tanácsos a savak természetes visszafejlődését megakadályozni.

Ajánljuk tehát vendéglőseinknek, hogy bepincézett újborikat, ha ezt eddig még meg nem cselekedték, most már minél előbb fejtsék le. A második és harmadik lefejtést pedig a bor szerkezetére szerint szintén pontosan végezzék el,

Rendeletek.

Az országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnökének 11.050/1919. O. K. A. B. számú rendelete

Rendelkezések a nyilvános étkezőhelyiségekben való étkezés tekintetében

Az 5.298/1818. M. E. számú rendelet 2. §-nak 5. pontja, illetőleg a 67.790/1918. K. M. számú rendelet 2. §-a alapján Budapest főváros területére és azon községek, illetőleg r. t. város területére, amelyekre a Budapest Környéki Közellátási Bizottság működési köre kiterjed, a nyilvános étkezőhelyiségekben való étkezés szabályozása tárgyában a következőket rendelem:

1. §.

A nyilvános étkező üzemek a déli és az esti étkezési időben, illetve mindazon alkalommal, amikorra étlap szerint meleg ételeket szolgáltatnak ki, kötelesek üres főzeléket, valamint főzeléket feltéttel is kiszolgáltatni a az üres főzeléket és a főzeléket feltéttel az étlapon feltüntetni.

A nyilvános étkező üzem mindaddig köteles feltétes főzeléket is kiszolgáltatni, amíg bármilyen husételt felszolgált, kivéve a szárnyast és a halat. Attól az időponttól kezdve tehát, amikor a főzelék feltéttel elfogyott, bármilyen husételt (szárnyas és hal kivételével) kiszolgáltatni tilos.

2. §.

A főzelék-adag akár üresen, akár feltéttel kiszolgáltatandó a vendég választása szerint mindazokból a száraz (bab, borsó stb.) vagy zöld (káposzta, kel, stb.) főzelékekből, amelyek az illető napon köretként megjelöltettek vagy felszolgálásra kerülnek, kivéve az illető időszakban különlegességnek tekintendő főzelékeket.

Az étlapon minden étkezésnél (délben, este) legalább kétféle főzeléknek, illetve köretnek mindenesetre szerepelni kell.

3. §.

Az egyes ételadagok nagysága nem lehet kevesebb a következő mennyiségeknél:

Leves 2 $\frac{1}{2}$ dl-nél; főzelék akár üresen, akár feltéttel kerül felszolgálásra, 3 dl-nél, illetve 30 dkg.-nál; köret 1 $\frac{1}{2}$ dl-nél, illetve 15 dkg.-nál; feltét 6 dkg. elkészített, csont nélküli husnál vagy 10 dkg. kolbászárunál.

Kolbászárut azonban csak abban az esetben szabad feltétként felszolgálni, ha az étlapon

ugyanakkor választékul még egy husfeltét is meg van jelölve. E kétféle feltét közül a választás joga a vendéget illeti meg.

4. §.

A leves ára a nyilvános étkezőhelyiségek egyes csoportjai szerint legfeljebb a következő:

	A.	B.	C.	D.	E.
husleves . . .	K 1.—	—90	—90	—80	—70
hamisleves . . .	„ 1'60	1'40	1'40	1'20	1'20
ragoutleves . . .	„ 2'—	1'80	1'70	1'60	1'50

Az egyes csoportok közelebbi meghatározását az 1919. május 9-én kelt 9250/1819. O. K. A. B. számú rendelet 5. §-ának 1—5. pontjai tartalmazzák.

5. §.

Az üres főzelék adagjának ára a következő:

a) zöld főzelékfélénél (káposzta, kalarábé; sárgarépa, tök, burgonya stb) az alapanyagul szolgáló nyers főzelékféle kilogrammonkénti piaci árának — illetőleg ha az étkezési üzem ennél olcsóbban szerezte be, a kg.-kénti beszerzési árának — legfeljebb kétharmad része;

b) száraz főzelékfélénél (bab, borsó, lencse stb.) az alapanyagul szolgáló nyers főzelékféle kg.-kénti piaci árának — illetőleg ha az étkezési üzem ennél olcsóbban szerezte, a kg.-kénti beszerzési árának — legfeljebb felerésze.

6. §.

A köret kiméretben kiszolgáltatott főzelékfélék ára a főzelékadag 5. § szerint kiszámított árának felerésze, legfeljebb 20% hozzáadásával.

7. §.

A feltétes főzelék ára a nyilvános étkezőhelyiségek egyes csoportjai szerint (l. a 4. §. utolsó bekezdését) legfeljebb a következő:

	A.	B.	C.	D.	E. csoport.
K	10.—	9'60	9.—	8.—	8.—

8. §.

A jelen rendeletnek a leves és főzelékárakra vonatkozó rendelkezéseit a következőképpen kell alkalmazni a vendéglői iparjogosultsággal rendelkező kávéházakra:

Az 5050/1919. O. K. A. B. számú rendelet 1. §-a szerint a D) csoportba sorozott kávéházak a jelen rendelet 4. és 7. §-aiban a B) csoportra megállapított árakat számíthatják, az idézett rendelet 1. §-a szerint a C) csoportba sorozott kávéházak pedig a 4. és 7. §-okban a C) csoportra megállapított árakat számíthatják.

9. §.

A 7250/1919. O. K. Á. B. számú rendelet 11. §-ának negyedik bekezdése előírja annak feltüntetését az étlapon, hogy az illető étkezési hely melyik csoportba tartozik. Ezt a kötelezettséget akként kell teljesíteni, hogy azt a csoportot, amelybe a nyilvános étkezőhelyiség tartozik, az étlap első részén, szembetűnő módon, nagy betűvel (A, B, C stb.) kell feltüntetni, úgy, hogy az első csoportba tartozó étkezőhelyiség „A” csoport megjelölést ír az étlapra, a második csoportba tartozó „B” csoport megjelölést és így tovább. A kávéházak az 5050/1919. O. K. Á. B. sz. rendeletben foglalt besorozás szerint őket megillető osztály ott előírt betűjét használják.

10. §.

Aki e rendeletnek valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az a 3372/1918. M. E. számú rendelet 3. §-ában foglalt büntető rendelkezések alá esik; ehhez képest, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezésbe nem ütközik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, melyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, a pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóság mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrség működési területén pedig az államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Az ételek kiszolgáltatása körében elkövetett súlyosabb vagy ismételt szabálytalanság esetében, ha a kihágás elkövetése jogerős ítélettel megállapított, az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság a 3372/1918. M. E. számú rendelet 3. §-a, illetőleg a 67.790/1918. K. M. sz. rendelet 8. §-ának második bekezdése értelmében az iparüzési jogosultság gyakorlását fel fogja függeszteni, illetőleg az iparüzési jogosultságot meg fogja vonni.

11. §.

Ez a rendelet 1919. évi nov. hó 1. napján lép életbe.

Budapest, 1919. október 27.

Dr. Degré Miklós s. k.,
az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság
elnöke.

A magyar közlekedési miniszter 86.550/VIII/b. 1919. számú rendelete állati zsiradékféléknek és ételzsirnak a belföldi forgalomban szállítási igazolványkényszer alól való feloldása tárgyában.

Az 1918. évi 5.571/M. E. számú kormányrendelet 1. §-ának utolsó bekezdésében adott felhatalmazás alapján a mindennemű faggyu-, baromfizsir-, ételzsir-, margarin- és marhazsirkészletekre vonatkozólag a hivatkozott kormányrendelettel belföldi forgalomban életbeléptetett szállítási igazolványkényszert ezennel megszüntetem. Ehhez képest jövőben a faggyu-, baromfizsir-, ételzsir-, margarin- és marhazsirkészleteknek belföldi forgalomban való szállításához szállítási igazolvány nem kívántatik. Továbbra is érvényben marad azonban a szállítási igazolványkényszer az ország határain túl fekvő helyekre történő vagy ehhez hasonló elbírálás alá eső szállítások esetén, valamint Budapest főváros területén fekvő állomásokról irányuló forgalomban még belföldi viszonylatban is.

Jelen rendeletem kihirdetése napján lép életbe.
Budapest, 1919. évi november hó 22-én.

A miniszter helyett: Temple s. k.
h. államtitkár.

Előfizetési felhívás!

Lapunk, mely a tanácsköztársaság alatt nem jelenhetett meg és később a szerkesztőváltás folytán sokáig késett, újból megindult. Ezek után azonban rendszeresen két hetenként — minden hónap 5-én és 20-án meg fog jelenni.

Előfizetési árainkat költségeink hihetetlen emelkedése folytán kénytelenek voltunk felemelni, azonban reméljük, hogy olvasóink most sem vonják meg tőlünk nagybecsű támogatásukat, sőt még az eddiginél is nagyobb mértékben fognak támogatni, különben célunkat képező, a nagy tőkével rendelkező hatalmas kartellek elleni harcot nem vehetjük fel a siker reményével.

Ki már most előfizet egész évre, lapunkat 1921. január elsejéig, fél éves előfizetésnél pedig 1920. július elsejéig kapja.

Előfizetési áraink a következők:

Egész évre	60 kor.
Fél évre	30 „
Negyed évre	15 „
Egyes szám ára 2 kor.	50 fill.

Szakácsmesterség.

A bécsi Magyar Kurir 1829. évfolyamában olvassuk az alanti, kartársainkat mindenesetre érdeklő cikket:

Ezt Ázsiában csupán férfiak, a görögöknél aszszonyok, főképen rabszolgák, s a rómaiaknál csak jobbágyok üzték. A rómaiak ebédje 3 osztályból állott, az elsőt könnyű ételek (t. k. tojás, csiga és más étkívánást ingerlők), a másodikat a főételek (mindennemű sült és főtt) tették, végre az utóétek, mint gyümölcs és sütemények jöttek. Az asztali fényűzés még inkább nőtt, midőn a rómaiak az ázsiai pompázással megismerkedtek, úgy, hogy törvényekkel kellett korlátozni. Leginkább üzte a dorbézolást Lucullus, kinek több külön Isten nevét viselő ebédtermei voltak házában. Az Apollo-teremben egy ebéd rendszerint 50.000 drachmába (6250 tallér) került. Pompejus alatt találta fel M. Aufridius Lurco a pávahizlalást és rövid idő múlva 60.000 sestertiumot keresett. Ez időben bizonyos színjászó vendégség alkalmával egy tál ételt tétetett fel, mely 2500 tallérba került, — mert csupa éneklő és beszélő madarakból állott, — melyeknek mindenikét 150 tallérért vette. Ezen színjászó fia vendégeinek ezelben felolvasztott gyöngyöket tétetett fel. Tiberius alatt szakácsiskolák is voltak Rómában, egy Apiciusok nemzetségéből való tanító sok új ételt, konyhadényt talált fel, és a sertések száraz fűgével való hizlalását. Más hasonló nevű szakácskönyvet írt s feltalálta azon módot, mely szerint a csigákat frissen el lehet tartani. Vitellius császárt egyszer öccse 2000 válogatott hallal és 7000 madárral vendégelt meg, Vitellius maga egyetlen tálban sok igen drága hal és madár máját, ikráit, tejét és velejét hozatta fel. Ujabb időben a francia szakácsmesterség főképen XIV. Lajos óta divatos Európában. Ennek célja, az ingek különféle, de kevés ételmennyiségű gyönyörködtetése, ellenben az angol szakácság inkább keményebb, táplálóbb és erősítő eledelket készít, melyek téztás és hús-ételekből állanak. A spanyolok és olaszok keveset tartanak az asztali örömekre és az első kiváltképpen mértékletesek az evésben. A németek középponton állanak. A magyarok az angolokkal tartanak.

EPIGRAMMA.

*Azt mondják, hogy feleségem rövidíti életem,
nem igaz, hisz minden óra mint egy-egy év oly
hosszúra nyúlik kedves nőm mellett.*

Jogi rovat.

Kérdés: Érvényesíthetők-e a sörfőzdék által a vendéglősökkel aláíratni szokott szerződésformába foglalt azon kötelezettségek, amelyek értelmében a vendéglősök teljes sörszükségletüket éveken át a sörfőzdenél tartoznak beszerezni, az üzlet eladása esetén utódjukra is tartoznak áthárítani?

Felelet: Általában véve a sörfőzdeknek a vendéglősökkel kötött szerződésai csak üres formalitások, ami azt jelenti, hogy bíróság előtt az ilyen szerződések csak kivételes esetekben érvényesíthetők eredménnyel.

A szerződésekre vonatkozólag ajánljuk t. előfizetőinknek, hogy minden vitás konkrét ügyben bizalommal forduljanak hozzánk.

Kedvezményeink előfizetőinknek.

Lapunk előfizetőinek minden kedvezményt, mit csak módunkban áll megszerezni, megadunk; igaz, hogy az idő rövidege folytán már mostanra sok dolog megszerzése leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, így például előfizetőinknek vásárlásoknál bizonyos üzletekben (órás, cipő, ruha, kalap, stb. kereskedésekben) engedmény adása, azonban reményünk van ennek rövid időn belül való nyújthatására is. Kedvezményeink közül mindazonáltal igénybevehetőek már most a következők:

1. Jogi rovat. Ezen rovatban előfizetőinknek díjtalanul adunk tanácsot minden szakmába vágó kérdésre, ha pedig a dolog terjedelmessége ezt nem engedné meg, vagy a kérdező kívánsága lenne az, úgy levélben felelünk.

2. Ingyenhirdetés. Minden éves előfizetőnknek évente díjmentes hirdetést közlünk le. A hirdetés szövegét természetesen az előfizető írja elő.

3. Panaszrovat. Ebben a rovatban minden beküldött panaszt leközlünk és amennyiben az módunkban áll, úgy gondoskodunk az orvoslásról is.

4. Dohányjegybevéltás. Megtettük illetékes helyen a szükséges lépéseket, hogy előfizetőink dohányjegyeit mi válthassuk be, még pedig olyan dohánynevekre, mint azt t. előfizetőink kívánják.

5. Színházjegy. Különböző fővárosi színházakkal folytatunk tárgyalásokat kedvezményes áru jegyek adása érdekében, melyek azután olvasóink rendelkezésére állanak.

6. Könyvek. Igyekszünk különböző szakkönyveket beszerezni és azokat önköltségi áron előfizetőink rendelkezésére bocsátani (Szakácskönyv, borkezelés, konyhakerészt stb).

HIREK.

Az új sörárak.

A maximális árak helyett megállapított új irányárak felette kedveznek a sörgyáraknak. Még a rablóuralom alatt történt, hogy egy sörgyárközi értekezleten a nyersanyagok és költségek bőséges számítása mellett 334 kor. önköltségi ár állapított meg. Tehát abban az időben, mikor az összes munkások és kereskedők lényegesen felemelt béreivel kellett számolni. Ma, amikor a munkások $\frac{3}{4}$ részét és a tisztviselők felét elbocsátottak, a megtartottak béreit pedig alaposan leszállították, a termelési és adminisztratív költségek annyira redukálódtak, hogy az OKÁB. által megállapított irányárak tulságosan kedveznek a megszámlálhatatlan milliókra rugó tartalékokkal rendelkező sörözőknek. — A már említett önköltség már magában foglalta az összes fuvarozási költségeket és a speciális sörök előállításának költségeit is, ennél fogva a befuvarozásnak külön való felszámítása és a különleges sörök magasabb árai nagyon szép ajándékot képeznek a vendéglősök, illetve a fogyasztók terhére.

A köz érdekében sürgősen ajánljuk tehát az OKÁB.-nak, hogy vegye a sörgyárak kalkulációját alapos revízió alá, ne akceptálja a sörözők egyoldalú és csak az ő érdekeit szolgáló számadásait, hanem tekintsen be a könyveikbe és tegye lehetővé, hogy a fogyasztók megfelelően olcsóbban jussanak ehhez a sörnek nevezett léhez.

F. Kiss Lajos

Szeretett kollégánk, a „Magyar Vendéglős és Kávésipar“ szerkesztője folyó évi október hó 8-án váratlanul elhunyt. A megboldogult egyben a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának is titkára volt és ez a két dolog töltötte be egész életét. Az elhunytban a vendéglős szaksajtó egyik erős támaszát veszítette el, kinek pótlása igen nehéz lesz.

A Fővárosi Söröződe vezető tisztviselői: Szöllősy Tivadar lapunk felelős szerkesztője, Medina Arthur és Benedek Imre barátságos megegyezés után megváltak állásuktól. A megegyezés értelmében Szöllősy Tivadar szerződésbeli járandóságát barátságos perrel az illetékes bíróság előtt érvényesíti.

A Fővárosi Söröződe vevérgazgatója Kell Sándor nyugdíjaztatását kérte, amely kérelmének az igazgatóság azzal tett eleget, hogy amíg ezen állásra megfelelő utódot talál, Kell tovább vezeti a vállalat ügyeit.

Glück Frigyes, a Szállodások és Vendéglősök Ipartársulatának tiszteletbeli elnökét a Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara alelnökévé választotta. Glück Frigyesnek érdemeiről szólnunk, azt hisszük, felesleges, hiszen mindenki jól ismeri azokat, úgy tudjuk, hogy az arra legérdemesebbek egyikét érte az Ipar-kamara megtisztelő választása, ki új méltóságában a köznek még inkább szolgálására lehet, mint eddig.

A „Vendéglősök Lapja“ betiltása. Folyó évi márciusi 20-iki számunk megjelenésekor kitört a proletárdiktatura. Ezzel lapunk megjelenése erkölcsi lehetetlenséggé vált. Április elején lapunkat, amely mindenkor a vendéglői és szállodai iparosok gazdasági érdekeinek nemzeti irányu orgánuma volt, a Sajtóügyi Népbiztosság betiltotta. Ha nem tiltotta volna be, akkor sem volt szándékunkban a vörös uralmat szolgálni. Azóta, hogy lapunk hallgatásra kényszerült, elpusztult a bolsevizmus és megszűnt a sok fájdalom, amit a polgárságnak végig kellett szenvednie. Ma ismét megjelentünk és most még szélesebb alapon szolgáljuk majd mindenkori közcéljainkat, a vendéglősök, szállodások, kávéosok érdekeit. Továbbra is, mint eddig 35 éven át a magyar nemzeti érzést a polgári jogok tiszteletben tartását és a tisztességes munka megbecsülését fogjuk propagálni.

Borház. Előkelő bortermelőkből álló társaság, egy nagyszabású Borházat készül létesíteni. Az Andrassy-uton és Rákóczi-uton több ház megvételére vonatkozólag komoly tárgyalások vannak folyamatban. Véleményünk szerint ez a terv egyelőre nem valósítható meg, mert a lakóknak ezidő szerint nem lehet felmondani.

Cukorbehozatal. A pénzügyminiszter megengedte több egyesületnek és szövetkezeteknek a külföldi cukor behozatalát. Örömmel üdvözljük a pénzügyminiszter ezen bölcs elhatározását, mert legalább így reméljük, hogy a napról-napra fokozódó cukorinség rövidesen enyhülni fog.

A Westend-kávéház 1.200.000 koronáért való eladása nagy port vert fel a fővárosi sajtóban, az ujságok nem tudták sehogyse megérteni, hogy érhet el kávéház ilyen magas árat, mi azonban ezen nem csodálkozunk cseppet sem, hiszen a Westend elsőrangú helyen fekszik, — a Teréz-köruton — vendéglői étel kiszolgáltatási engedélye is van, így persze forgalma is óriási. Egyébként utalunk lapunk más helyén megjelent Ungár Mórral folytatott beszélgetésünkre.

Lánckereskedésért halálra ítélt milliomos. A krakói Sobiesky kaszárnya udvarán néhány nappal ezelőtt kivégezték Badheim przemysli kereskedőt, akit a tescheni kerületi törvényszék halálra ítélt. Badheim közismert milliomos volt, akit azzal vádoltak, hogy a przemysli katonai raktárakból ellopott több vagon cipőt lánckereskedelemben eladta.

Postai csomagok felszámása Budapesten. A kereskedelmi miniszter rendelete folytán csomagot a főváros területén az alább felsorolt postahivatalokban lehet föladni: Budapest 1. (I., Bástyasétány) Budapest 2. (II., Fő-utca 6), Budapest 3. (III., Tavasz-utca 4), Budapest 4. (IV., Városház-utca 18), Budapest 7. (VII., Murányi-utca 2), Budapest 9. (IX., Ferenc-körut 39), Budapest 10. (X., Füzér-utca 11), Budapest 51. (V., Mária Valéria-utca 15), Budapest 56. (V., Váci ut 108), Budapest 61. (VI., Király-utca 54), Budapest 62. (VI., Teréz-körut 45), Budapest 70. (VII., Verseny-utca 3), Budapest 82. (VIII., Mária Terézia-tér 17), Budapest 112. (I., Fehérvári-ut 34—36).

Színházi buffetben nem lehet árdrágítani. A Theater an der Wien buffetjének bérlőjét bepanaszolták a józsefvárosi kerületi bíróságnál, mert egy tábla csokoládéért 4 korona 20 fillért kért. A bíró bele sem ment annak a kérdésnek a tárgyalásába, hogy ez az ár túl magas-e, hanem elutasította a vádat azon az alapon, hogy a színházi buffetben fogyasztott csokoládé nem szükségleti élelmiszer, hanem nyaláncság, amelyre az árdrágítási törvény nem vonatkozik.

Új hordógyár épül a Szabolcs-utca 17. szám alatt, melynek specialitása lesz, hogy ott csak a legszükségesebb munkákat fogják a gépek elvégezni. A gyár, mely e hó folyamán kerül üzembe, heti 1000—1500 hl termelésre van kontemplálva. A gyár tulajdonosa Böhm Kálmán, a közismert hordónagykereskedő, ki ez új vállalkozásával nagy lépéssel vitte előbbre a magyar hordóipart.

A sörárak. Érdekes, hogy Ausztriában a sörgyárak dacára annak, hogy a nyersanyagokat jóval drágábban szerzik be éssokkal kevésbé alkalmas nyersanyagokat használnak fel, mint a hazai gyárosok, a sör árát mégis lényegesen olcsóbban állapították meg. Ugyanez áll Csehországra nézve is.

Vendéglősök elkeseredése. Olyan nagymérvű a vendéglősök elkeseredése a sörkartel miatt, hogy sok elsőrangú vendéglős elhatározta, hogy amíg új sörgyárat létesíthet, vagy vidékről sört hozathat, teljesen beszünteti a sörkimérést. — Véleményünk szerint, mikor egyelőre a leghelyesebb retorsiót választották, ezen elhatározásuk annyival is könnyebben vihethető keresztül, mert a sörivó közönség támogatására is számíthatnak. A fővárosi sörfőzdek söre oly üres, rossz és arcpiritóan drága, hogy a közönség amikor fogyasztja, ahelyett, hogy élvezné, bosszankodva szoritja ököibe a kezét.

Hordó kénlap. Ausztriában egyenkint 8 koronába, nálunk 26—36 koronába kerül. Felhívjuk az OKÁB. figyelmét ezen szemebetűnő árkülönbségre.

A borárak alakulása a világpiacón. Sajnos, éppen most rossz valutánk következtében semmi kilátás sincs arra, hogy a borok ára visszamenjen. Tekintve, hogy például a Dalmát-borok hl.-e 10%-os minőségben odalent dalmáciában 160 lirába, vagyis körülbelül 1600 koronába kerülnek, a francia 10%-os borok Sautern vidékén a mi ürméterünkre átszámítva hl.-kint 140 svájci frankba, vagyis körülbelül 3200 koronába kerülnek, úgy, hogy ha ezen árakhoz hozzáadjuk a költségeket és az ottani vendéglősök polgári hasznát, láthatjuk, hogy a mi boráraink a jövőben — sajnos — még lényegesen emelkedni fognak.

A Magyar Automata üzem r.-t. bérbeadta Andrassy-ut 41. sz. alatti Korvin-bufféjét Majtényi István kartársunknak.

Mulatóhelyek bérlői nem követhetnek el árdrágítást. A bécsi Magyar Ujságban olvassuk: Appollotheater-kávéház bérlője, Diglas János ellen egy vendége panaszt emelt árdrágítás miatt, mert *egy pár virstliért nyolc koronát, egy csésze török kávéért öt koronát számítottak fel neki.* A vádlott a nyolcadik kerületi járásbíróság előtt azzal védekezett, hogy ezek az árak inkább tulalacsonyok, mint túl magasak; tekintve azt, hogy a Szent István-templom előtti virstliember két koronát számít egy pár virstliért, az Appollotheater-kávéház, mely nappal zárva van s kimondottan luksushely, bizonyára ráfizet, ha a virstliért csak egy koronával kér többet. Dr. Osio országos törvényszéki tanácsos *felmentette* a vádlottat azzal az indokolással, hogy az éjjeli mulatóhelyek vendégei, akik legnagyobb részt hadigazdagok és siberek, az ilyen helyeket a mulatóság kedvéért látogatják, a felszolgáltatót ételek és italok tehát nem tekinthetők szükségleti cikkeknek.

SZÉPIRODALOM.

Terezinácska.

— Irta: Somlay Károly. —

I.

A Bakonyság szívében, hegyes-völgyes országut mellett egy ősi kuria volt egyidőben. Igazi stílusos uri épület volt: duplatetejű, tornácos és a homlokán ott domborodott az ármálista nemesek hagyományos családi cimere is.

Özvegy Lörinthey Adámné volt a kuria nagyasználja. Hosszu, sovány dáma volt és otthon is halcsontos, krinolinós kásmirruhákat viselt; ősz haját pedig neobiedermeieres fonásokba szokta fésülni.

A tekintetes asszonynak egy fia volt, a György urfi. Az urfit otthon nevelték; egy zirczi tarkabarád volt a magisztere, aki a legszigorubb konzervatív sablonok szerint oktatta növendékét.

Az urfi nem is cselekedett egyebet, csak annyit, amennyire a természeti fejlődés kényszerítette: megnőtt. Akaratok, lázadások, kitörések nélkül való ányu-ember volt, akinek negyvenöt éves korában is az volt az egyetlen becsvágya, hogy a mamájának szófogadó Gyurikája lehessen. A cselédek csak urfinak hívták ezt a szakállas, bajszos, öles férfit.

Az ezerholdas gazdaságot a tekintetes asszony unokaöccse, egy agglégényi sorban maradt szegény rokon, a Józsi ténsur dirigálta.

A pénzügyek gyakran szolították a ténsurat a veszprémi vásárookra. Ilyenkor a Csókában szokott megszállani. A város végén, a rátóti uton, egy piactér közepén volt ez a vendégfogadó. Egyszerű kis fogadó volt, ahová leginkább a szentkirályszabadjai és a szentgáli kisnemesek — a tarisznyások — szoktak betérni, mert jó balatonvidéki borokat mért az öreg Rumpold bácsi; a Rumpoldné asszonyság pedig híres volt a konyhájáról.

Egy leányuk is volt a fogadóséknak, a Terezina kisasszony. Ennél kényesebb, huncutabb leány alig volt több a históriás hegy-völgy városban.

A galamblelkű, finomszólású Józsi ténsur nagy gráciában volt a Csókában. Egyszer egy mákszemnyi porcellángöngyökből fűzött százszintű dohányszacskót ajándékozott neki a kisasszonyka.

— Legközelebb én is bemegyek Józsi bátyámmal a Csókába — tréfált az urfi. — Hátha nekem is horgolnak majd dohányszacskót.

— Oda bizony ne igen gyere, öcsém. Az ősz légy hamar rászédül az enyves papirosra. Ott a Csókában pedig olyan kétlábú enyves lép van, hogy ha te azt meglátod, tüstént elszedül a fejed — hümmögött mosolyogva a ténsur.

A szürkülőfejű György urfin nem fogott a szó. Alig várta az alkalmat, hogy befogjanak a féderes vén bárkába és menjenek Veszprémbe. Egyszer aztán be is mentek. Az ebédet a Terezina szolgálta az asztalukra. Fehérpöttyös kék ruhája volt és amint lépegetett, úgy muzsikált a fényesre tégglázott szoknyája, mint a cimbalomszó.

— Lelkemadta, ez ám a jány! Olyan, mint a májusi pille — csudálkozott az urfi.

— A gödörbe is esöl, ha utána szaladsz — puzmogott a ténsur. — Hej, öcsém, aki legény el akarja ezt a cifrá pillét fogni, ugyancsak fűrgelábu legénynek kell annak lenni!

— Majd megolajozzuk a lábaimat, Józsi bátyám, aztán fűrgék lesznek... De a pillécskét kálap alá fogom, lelkemadta!..

A következő tavaszon meghalt a tekintetes asszony. Az Orbánsüveg a György urfira maradt. Ő lett a földesur.

— Most már nem kerülheted el fiam a becsületes emberek sorsát te sem. Meg kell nősnöd — mondta neki a ténsur.

— Asszony kell, aki süt, főz. Mert aludttem és szalonnán nem élhet az ember örökké — felelt az urfi. — Tán tud is valakit Józsi bátyám a számomra!

— Pipát, paripát, asszonyt nem kommandálok senkinek sem. A pipa is az egyik embernek így szelel, a másiknak meg amugy szelel. A paripa is hóbortos jószág; az egyik lovas alatt kezeltbárány, a másik alatt meg úgy ficáncol, mint a láncosfene. Az asszonyról nem is merek szólni, mert ezt a kemény állapotot nem próbáltam. Válasszál te magad. Van Veszprémbe meg Zalában annyi, mint buzaföldön szemes kalász. Igaz hogy egy kissé lötyög az inadon a csizmaszár, de ezen okkal-móddal lehet segíteni.

— Majd beléhizlal a menyecske a csizmaszárba. A Nap a szépszagu mezőket kövéríti, a jó feleség meg az urát... Már én választottam is, Józsi bátyám. És nem is kell érte a szomszéd megyékre fáradni.

— Aki nyujtózkodással is le tudja szakítani a fáról az almát, bolond, ha felmászik érte a fára — hagyta helyben a ténsur.

Az urfi türelmetlenül várta az őszet. Az volt a szándéka, hogy szüret után megyen leánylátásra.

Azt azonban nem árulta el, hogy hová és kihez készül kérőnek.

Bekocsizott Pápára. Akkor egy híres magyar-szabó élt Pápán: Görög Dániel uram. Ennél a híres Görög Dánielnél két rend zsinóros öltönyt rendelt; egyet a saját, egyet a ténsur számára.

— Ebben a gunyában elmehetnénk az Eszterházy grófhhoz is háztüznézni — dörmögött a ténsur.

— Lesz még egyéb is, Józsi bátyám — kevélykedett az urfi.

Lett is. A fehérvári vásáron egy pár olyan sárgát vett a hintó elé, hogy amikor rájuk rakták a csótáros ezüst szerszámot és a két állat berepült Veszprémbe, mindenki azt hitte, hogy a Dárus király jött látogatóba a két sárkányon.

A kanonokok a püspöki gálaebéd után éppen lent sétálgattak a Séd patak partján, mikor a parádés fogat a Buhim-völgy felől bekanyarodott az egyik utcára.

— Per Deum immortalem! A guta kerülget... Vizióm volt... Illés próféta tüzes szekerét láttam... Két lángcsikó volt a szekér előtt... Ez halált jelent... Ez a Szent Mihály-lovát jelenti, amici — hörögte az öreg Dancsik nagyságos és ijedtében egy padra roskadt.

— Ugyan frater in Christo, hogy lehet valaki ilyen babonás? — vigasztalta őt a fiatal iskoláskanonok. — Hisz ez a két sárga ló valódi, élő, eleven paripa. A Lörinthey Gyurka lovai... Illés próféta pedig sokkal jobban érzi magát a mennyországban, semhogy ő a földre jöjjön a reverendisszimuszta halálra ijeszteni.

Beszélhettek a nagyságosnak! Senki sem tudta fejéből kikergetni az Illés szekerét... Szépen haza tötyörgött, ágyának dőlt, kilelte a hideg, meggyónt, megáldozott és az Urban csöndesen el is hunyt.

A furcsa eset után egyébről se meséltek a vármegyében, mint a György urti sárgáiról, amelyek a Dancsik kanonokot olyan boszorkányos gyorsasággal ragadták el a mennyországba...

Az equipaget a Csókába gyepőltte az urfi. Ki is fogatta tüstént a két állatot, megsétáltatta, aztán jászol mellé köttette őket. Az urak pedig a vendégszobába mentek.

— Azt hittem, Gyuri öcsém, hogy lánynézőbe megyünk — dörmögte a ténsur.

— Nem is csalódott a föltevésben, Józsi bátyám — ravaszkodott az urfi.

— Hát akkor mi a patvarban töltjük itt az időt? Miért nem megyünk a lányos házhoz?

— Hiszen máit ott is vagyunk. Éppen a lányos háznál vagyunk.

— Huzd meg fiam a halfülemet, mert nem jól halok!

— Lelkemadta, de bizony jól hall a Józsi bátyám. Egy tapodtat se megyünk odébb, míg a Terezinácska kezét ki nem kapjuk.

A ténsur tágranyilt szemekkel nézte az urfi-öccsét. Nézegette az öszülő fejét és azt gondolta, hogy télen, amikor hó lepi a hegy ormát, nem nyílnak a gerincén lila kankalinok...

A hatvanas évek urfi társaságának cigányprimása, a pápai Cseresnyés épp akkor Veszprémbe időzött a bandájával. A ténsur teljes életében szolid ember volt. Sose tivornyázott. De most egyszerre lobbott vetett, egyszerre kirentott belőle a hatvanöt év alatt lassanként seregbe verődött száz ördög.

— Cigányt ide! Rumpold barátom, cigányt ide! — kurjantotta és kigombolta mellén a selyemsujtásos atillát.

A morék hát besorjáltak. A vendégszobában meggyújtották a viaszgyertyákat és csapra ütődött a legpenészesebb somlyóhegyi hordó.

Éjfélleg egy szót se szólt a ténsur; csak iszogatót és pipálta a melódiák mellett a paprikaizü szuloki dchányt. Éjtél után azután rátette jobbkezét az urfi vállára és ezt mondta neki:

— Még a legokosabb ember agya is megtaró-sodik életében legalább egyszer. Mivel te nem tartozol a legokosabb emberek közé, hát a manó sem veszi tőled zokon, hogy most teljesen megzápult az a csepp kis józan eszeckéd.

— Nem értem, Józsi bátyám, — hüledezett az urfi.

— Pedig elég világosan beszélek... Te a Terezinát akarod feleségnek?

— Senki mást.

— Ezt a szoknyába bujt kontyos lidércet?

— De Józsi bátyám!...

— Hallgass! Amikor megvetted a két sárgát, ugy-e egy mukkanást se ejtettem? Zablyát tettél a szájukba, hát nem fordították fel a hintódat... Hanem a Terezinka szájába nem tehetsz ám fékező acélt... De lelkemadta, ha ő egyet rug, akkor a pokol fenekére fog rugni tégedet... Lásd, Sámson csak markos legény volt és Delila mégis elbánt vele, mint levelibéka a dongóval... Te is így jársz a Terezinkával.

— Nem tartok tőle. Az én erőm nem a hájamban van.

— Ugy mondd, hogy már abban sincs. Már azt is megcsipte az őszi dér. Tudod, a fiatal lehérség olyan, mint a szikkadt nádas: ha tüzet fog, lángol, mint a gyehenna... Hát tenéked nin-

csen ilyen olthatatlan forróságokra szükséged...
Olyan nőt válasszál öcsém, akinek a szemeiből
zöld pásztorfüvek fénylenek feléd.

— De hisz Terezinka arca egy bájos angyalarc!

— Az ilyen nő a legveszedelmesebb, mert a
kellemeivel födi el az emésztő szenvedélyeit.

Az utfi csak hallgatta az aláhuzott hangsúllyal
ejtett szavakat. Csüggedten hallgatta, aztán egy
bankót dobott a cimbalomra és nagyot kurjantott.

Az éjfélig tartó dáridó után másnap délig alud-
tak. Aztán elegánsan kikészítették magukat és mi-
vel a ténsur látta, hogy uraöccsét nem tudja el-
téitíteni a szándékától, ő is beadta a derekát
és megígérte, hogy megkéri a Terezina kezét.

— De hátha kikoszaraz bennünket ez az ör-
dögös leány? — skrupulizált a ténsur.

— Egy Lörintheyt nem szokás kikoszarazni —
n. akacszkodott az utfi.

Előbtszöri is Rumpold papát avatták a titkukba.
Az öreg fogadós hiúságának hizelgett, hogy a
vám.egye egyik előkelő dzscentri-családjával köt-
het atyafiságot. A mama is behódolt az imponáló
megtiszteltetésre, csak a kisasszonyka fortyant fel.

— Kell is nékem ez a hervadt izé?! Nemcsak
a menyasszonyi nyoszolyámból, de még a kopor-
somból is kirugnám! — pattogott és kiszaladt a
szobából.

A mama utána ment és kérlelte:

— Gondold meg, cukrom! A megyebálon slep-
pes ruhában az alispánnal togsz táncolni és ne-
mes urfiak fogják a kezedet csókolni... Párnás
hintón kocsikázol...

— Elég párnás hintó lesz nekem a galambom
öle... Én az ő ölen akarok a tündérországba
kocsikázni, de nem ám a Lörinthey Gyurka hintó-
ján! — duzzogott és sirva fakadt.

(Folyt. köv.)

Gergely Gusztáv

saját szüretelésü új és ó-borait
előnyös áron ajánlja

Érdeklődőknek leghelye-
sebb, ha délelőtti órákban
Baross-utca 75. szám
alatti pincében személye-
sen választják ki a szük-
ségletüknek megfelelő
bort.

Adomák.

A törvénytisztelő tehén.

Egy polgári vendéglőben a törzsasztalnál
bírák, ügyvédek a végrehajtási törvényről vitat-
koztak. Gyuri bácsi, a vendéglős, aki az asztal-
társaságnak tiszteletbeli tagja volt, szintén bele-
szólt a vitába, természetesen alapos badarságo-
kat. Egyik sangvinikus vitázó nem tudta Gyuri
bácsi sületlenségeit hallgatni s csipősen rászólt
az öregre, hogy ez kívül esik a vendéglői szak-
mán s így ne zavarja az ő magas színvonalu
vitájukat.

Gyuri bácsi, aki typusa volt a jómódu öné-
zetes vendéglősöknek, indignálódva fakadt ki:

— Én nem értek a végrehajtáshoz?! Jobban,
mint az urak együttvéve! Annyi végrehajtás
volt én ellenem, mint a hajamszála. Hiszen, ha
a szülőfalumban a kisbíró dobolni kezdett, a
Riska tehenem rögtön elszakította a kötelét és
szaladt az istállóból a község házához, mert el-
se tudta képzelni, hogy a dobszó mást jelent-
hessen, minthogy őt árverezik.

A kacsává vált libák.

Ugyancsak Gyuri bácsival esett meg, hogy
egy reggel kimegy a piacra libát vásárolni.
Nagyon gyenge volt a felhozatal, mindössze egy
falusi asszony árult 4—5 sovány magyar libát.

Odamegy az öreg s megszólítja az asszonyt:

— Hogy adja ezeket a gyenge kacsákat lel-
kem?

Az asszony csipőre teszi a kezét, mérgesen
rászól az öregre:

— Vak az ur vagy bolond, hogy kacsának
nézi ezeket a szép libákat?

Gyuri bácsi tovább sompolygott s felbízta
3—4 ismerősét, hogy menjenek az asszonyhoz
s kérdjék ők is, hogy mi az ára a kacsáknak?

Az asszony először éktelen dühbe jött, de
mikor már a negyedik ember jött tőle kacsát
venni, megzavarodva nézett maga elé, mint aki
egyáltalán nem érti a dolgot.

Ekkor Gyuri bácsi újra odamegy a kofához s
odaszól neki, hogy odaadja-e hát a kacsát vagy
nem. A szegény asszony zavartan nézi a libá-
kat és úgy válaszol:

— Odaadom. Tessék elvinni őket, pedig bi-
zony lstenemre mondom, hogy hajnalba, mikor
a piacra kihoztam, még libák voltak.

Szerkesztői üzenetek.

B. S. Budapest. Megnyugtathatjuk, hogy a sörkarter
ellen nemcsak a vendéglősök, hanem a sörgyárak tiszt-
viselői is küzdenek. A sörkarter megállapodásai éppen
olyan erkölcsstelenek vevőkkel, mint tisztviselőikkel
szemben.

Főszerkesztő: Lovik Károly.

Felelős szerkesztő és kiadó: Szöllősy Tivadar.

Benkő és Pollák

szálloda, vendéglő,
kávéház és az ösz-
szes szakmabeli
üzleteknek adás-
vételét közvetítő
irodája

Hitelek, kölcsönök nyújtása

Telefon: József 38—61
Interurban-telefon: 11/11
Budapest, VII., Sip-utca 7.

Magyarország legnagyobb
és legelterjedtebb szőlészeti
szaklapja a

BORÁSZATI LAPOK

mely újévtől kezdve 51-ik évfolyamában hetenkint jelenik meg igen bő és változatos tartalommal. Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legélenkebb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat is, minden kétséget kizárólag a legsokoldalubb és legtartalmasabb szőlészeti ujság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását fölöslegessé teszi. A

BORÁSZATI LAPOK

a „FRUCTUS” a Gyümölcsértékesítő és Szeszifőző Szövetkezetek Központja, mint szövetkezet hivatalos lapja.

Laptulajdonos

Dr. Baross Endre

Szerkesztésért és kiadásért felel

Dr. Druckner Jenő

A lap előfizetési ára 1 évre 48.— K
fél évre 24.— K negyedévre 12.— K

Mutatványszámot
3 héten át készséggel küld a
Borászati Lapok kiadóhivatala
Budapest, IX. Üllői-ut 25. szám

**Schaumburg
Lippe herceg**

udvari pincészete a Villányi pezsgőgyár és borpince részvénytársaság elsőrendű, országszerte bevezetett palack-borai mellett megkezdette kiváló minőségű régi pezsgőkészletének forgalomba hozatalát.

Megrendeléseket elfogad
a gyűjtőiroda: Budapest, IV.
Váci-utca (Piaristák palotája)
a Magyar Agrár- és Járadek-
bank r.-t. fiókja. — Központi
iroda: Budapest, Nádor-u. 16.

